

25 Μαΐου, 1994

(ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στές)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΛΤΔ,

Εφεσιβλήτων.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5700).

-
- Νομοθεσία με αναφορά — Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα) Κανονισμός του 1986 — Προβλέπει για τη δυνατότητα εφαρμογής του Βρετανικού προτύπου BS812 μέχρις ότου εκδοθεί Κυπριακό πρότυπο — Δεν έγινε δημοσίευση του Βρετανικού προτύπου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας — Κατά πόσο το Βρετανικό πρότυπο εκδόθηκε με αναφορά και αποτελεί μέρος του κανονισμού — Κατά πόσο η συνταγματική και νομοθετική πρόνοια για δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας έχουν ικανοποιηθεί. 5
- Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα Άρθρο 52 — Υποχρέωση του Προέδρου της Δημοκρατίας να εκδίδει με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας νόμους ή αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων. 10
- Λέξεις και Φράσεις — "Πρότυπον" στο Άρθρο 2 των περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμων του 1975-1983. 15
- Λέξεις και Φράσεις — "Χονδρά αδρανή υλικά" και "λεπτά αδρανή υλικά" στην Κ.Δ.Π. 284/86.
- Λέξεις και Φράσεις — "Βρετανική Φαρμακοποιία" και "Βρετανικός Φαρμακευτικός Κώδικας".

Ο περί Ερμηνείας Νόμος, Κεφ. 1 άρθρο 7 - Κάθε νόμος και public instrument, που περιλαμβάνει και κανονισμούς, για να έχει ισχύ πρέπει να δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα. 20

Η εφεσιβλήτη εταιρεία και ο Διευθυντής της κατηγορήθηκαν ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι κατασκεύασαν άμμο και παρέλειψαν να συμμορφωθούν με τους όρους των Προτύπων CYS 64:1986 κατά παράβαση των σχετικών Άρθρων των περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμων του 1975 έως 1983 και Κ.Δ.Π. 284/86, Κ.Δ.Π. 52/90 και Άρθρου 20 του Ποινι- 25

κού Κώδικα, Κεφ. 154. Η υπόθεση αποσύρθηκε εναντίον του Διευθυντή με αποτέλεσμα την αθώωση και απαλλαγή του.

5 Τα παραδεκτά γεγονότα ήταν ότι η δειγματοληψία έγινε με βάση το Αγγλικό Πρότυπο BS 812 το οποίο ουδέποτε δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

10 Το μόνο θέμα που εγέρθηκε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου ήταν κατά πόσο μπορούσε να στοιχειοθετηθεί ποινική υπόθεση μη ύπαρξης της δημοσίευσης του αγγλικού προτύπου με βάση το οποίο έγινε η δειγματοληψία. Εκ μέρους του εφεσελόντα προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η νομοθεσία με αναφορά εφαρμόζεται τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή νομοθεσία και ότι η μη δημοσίευση του αναφερομένου Αγγλικού Προτύπου στον Κανονισμό δεν είναι αντίθετη με την πρόβλεψη για αναγκαιότητα δημοσίευσης των νόμων και των κανονισμών. Εκ μέρους της εφεσβλήτης εταιρείας έγινε αναφορά στο Άρθρο 7 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1 και στη συνταγματική διάταξη που απαιτεί έκδοση των νόμων.

20 Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η Κατηγορούσα Αρχή απέτυχε να αποδείξει εκ πρώτης όψεως υπόθεσή με αποτέλεσμα την αθώωση και απαλλαγή της κατηγορούμενης εταιρείας.

Σαν λόγοι έφεσης, προβλήθηκαν ότι η αιτιολογία της απόφασης ήταν εσφαλμένη και ότι έγινε πλημμελής εφαρμογή του νόμου στα πραγματικά γεγονότα.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού έκαμε εκτενή αναφορά στους περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμους του 1975 έως 1983, και στον περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα) Κανονισμό του 1986 που διέπουν το θέμα, και στις εξουσίες του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας για έκδοση Κανονισμών, επέτρεψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

30 1. Η νομοθεσία με αναφορά είναι γνωστή στην Κύπρο και αποτελεί τρόπο έκφρασης της βούλησης του νομοθέτη ή οργάνου που έχει νομοθετική εξουσιοδότηση.

35 2. Το Άρθρο 52 του Συντάγματος προβλέπει για την έκδοση με δημοσίευση στη Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των νόμων ή αποφάσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων.

3. Το Άρθρο 7 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, διασώθηκε με το Άρθρο 188 εφόσον δεν είναι αντίθετο ή ασύμφωνο με το Σύνταγμα.

40 4. Η πρόνοια του Άρθρου 7 είναι σύμφωνη με τις πρόνοιες των Άρθρων 52 και 82 του Συντάγματος τα οποία έχουν υπέρτερη ισχύ.

5. Η νομοθεσία με αναφορά παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Είναι χρήσιμη και αναγκαία σε πολλές περιπτώσεις και γίνεται με ενσωμάτωση, χωρίς δημοσίευση, σε νεότερο νομοθέτημα.

6. Στο Σύγγραμμα του Elmer A. Driedger, "The Composition of Legislation Legislative Forms and Precedents" αναφέρεται ότι η νομοθεσία με αναφορά πρέπει να χρησιμοποιείται με φειδώ και πρέπει να γίνεται κάθε προσπάθεια ώστε ο νόμος να είναι ακριβής και καταληπτός. Επίσης αναφέρει τις δυσκολίες που δημιουργεί η ενσωμάτωση του εξωγενούς υλικού με αναφορά. 5 10

7. Στην παρούσα υπόθεση το Βρετανικό πρότυπο εκδόθηκε με αναφορά και αποτελεί μέρος του Κανονισμού. Η συνταγματική και νομοθετική πρόνοια για δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα έχουν ικανοποιηθεί.

Η έρεση επιτρέπεται. Η εκκαλούμενη αθωωτική απόφαση ακυρώνεται. Η υπόθεση παραπέμπεται στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας για επανενδίκαση από άλλο Δικαστή. 15

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν: 20

Ploussiou v Central Bank (1983) 3 C.L.R. 398.

Nicosia Techalemit Co & Another v Municipality of Nicosia and/or The Municipal Commission of Nicosia (1971) 3 C.L.R. 357.

Νικολάου & Άλλη (1992) 1 Α.Α.Δ. 1338.

The Mayor e.t.c., Famagusta v Nearchos Petrides & 2 Others 4 25 R.S.C.C. 71.

Koullapides Ltd & Others v Municipality of Nicosia (1970) 2 C.L.R. 22.

Έφεση κατά αθωωτικής απόφασης.

Έφεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κατά της αθωωτικής απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας στην Ποινική Υπόθεση 2361/91 (Κραμβής, Α.Ε.Δ.) με την οποία οι κατηγορούμενοι αθωώθηκαν στην κατηγορία ότι κατασκεύασαν άμμο και παρέλειψαν να συμμορφωθούν με τους όρους των Προτύπων CYS 64:1986. 30 35

Π. Κληρίδης, Ανάτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας,
για τον εφεσείοντα.

Α. Ανδρέου, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

- 5 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Η Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία Λτδ. και ο Στέφος Λοϊζίδης, Διευθυντής της, κατηγορήθηκαν ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας ότι, στις 3 Σεπτεμβρίου, 1990, στο Βασιλικό της επαρχίας Λάρνακας,
- 10 κατασκεύασαν άμμο και παρέλειψαν να συμμορφωθούν με τους όρους του Προτύπων CYS 64:1986 - 'Άμμος Δομήσεως και Επιχρισμάτων, ήτοι η σταθερότητα σε αποσάθρωση (SOUNDNESS) του υλικού με χρήση θειϊκού νατρίου ήταν 20%, ενώ το ανώτατο επιτρεπτό όριο είναι
- 15 10%, κατά παράβαση των Άρθρων 9, 21 και 23 των περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμων του 1975 έως 1983, (Αρ. 68/75, 6/77, 16/83), και Κ.Δ.Π. 284/86, Κ.Δ.Π. 52/90 και Άρθρου 20 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.
- 20 Η Κατηγορούσα Αρχή απέσυρε την υπόθεση εναντίον του Στέφου Λοϊζίδη και το Δικαστήριο τον αθώωσε και τον απάλλαξε.

Με βάση τον περί Αποδείξεως (Τροποποιητικό) Νόμο του 1986, (Αρ. 86/86), δηλώθηκαν τα ακόλουθα παραδεκτά

25 γεγονότα:-

- "1. Οι κατηγορούμενοι παραδέχονται ότι η δειγματοληψία έγινε με βάση το Αγγλικό Πρότυπο BS812 σύμφωνα με το οποίο λαμβάνεται δείγμα από τη σωρό που υπάρχει προς πώληση ή από την χοάνη εξαγωγής του υλικού μετά την θραύση του. Υπάρχει πρόνοια στο πιο πάνω πρότυπο για ελάχιστο βάρος για κάθε είδος υλικού και στην παρούσα περίπτωση ελήφθησαν δείγματα μέσα στα προβλεπτά όρια βάρους του πιο πάνω προτύπου. Στην παρούσα περίπτωση ελήφθησαν 3 σακούλια
- 30

του δείγματος τα οποία εσφραγίστηκαν. Ελήφθη επίσης και ένα τέταρτο σακούλι το οποίο δεν σφραγίστηκε και εδόθη στην εναγομένη εταιρεία. Τα δύο από τα τρία σακούλια τα σφραγισμένα παρελήφθησαν από τον αρμόδιο επιθεωρητή και το τρίτο σφραγισμένο παρέμεινε 5 στην εταιρεία. Η όλη διαδικασία της δειγματοληψίας έγινε στην παρουσία του υπευθύνου της κατηγορουμένης εταιρείας ο οποίος υπέγραψε το σχετικό έντυπο δειγματοληψίας αποδεχόμενος την δειγματοληψία όπως έγινε. Το ένα από τα δύο σακούλια που παρέλαβε 10 ο αρμόδιος υπάλληλος ανελύθη και τα αποτελέσματά του είναι αυτά που φαίνονται στο κατηγορητήριο. Το μη σφραγισμένο δείγμα που εκρατήθη από την κατηγορουμένη εταιρεία ανελύθη στα εργαστήρια της εταιρείας και ευρέθη κάτω του ορίου ήτοι 9,94. Το σφραγισμένο σακούλι που παρέμεινε στην εταιρεία μετά από συμφωνία μεταξύ της κατηγορουμένης εταιρείας και της Κατηγορούσας αρχής μετά την έναρξη της ποινικής διαδικασίας [ανελύθη] στο χημείο του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως και ευρέθη ότι το ποσοστό ήταν 20 15,60 σε σχέση με 10% που προνοεί το πρότυπο. Το αποτέλεσμα αυτό δεν αμφισβητήθηκε από τους κατηγορουμένους.

2. Είναι επίσης παραδεκτό ότι το αγγλικό πρότυπο BS812 ουδέποτε εδημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας." 25

Ο δικηγόρος της εφεσίβλητης εταιρείας είπε στο Δικαστήριο:-

"Το μόνο θέμα το οποίο παραμένει όπως έχω ήδη αναφέρει είναι κατά πόσο έχοντας υπόψη τα γεγονότα 30 τα οποία σας έχουμε αναφέρει μπορεί να στοιχειοθετηθεί ποινική υπόθεση μη υπαρχούσης της δημοσίευσης του αγγλικού προτύπου με βάση το οποίο έγινε η δειγματοληψία με τα αποτελέσματα που σας έχουμε ήδη 35 αναφέρει."

Σ' αυτό συμφώνησε και ο Δημόσιος Κατήγορος.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού άκουσε τις αγορεύσεις των δικηγόρων της κατηγορούμενης εταιρείας και του δικηγόρου της Δημοκρατίας, αποφάσισε:-

- 5 ".... η μη δημοσίευση του Βρετανικού προτύπου BS812 οι πρόνοιες του οποίου φαίνεται ότι αφορούν τον έλεγχο και την δειγματοληψία, διαδικασίες οι οποίες έχουν άμεση σχέση με το ζήτημα της ενοχής ή αθωότητας του κατηγορουμένου συνιστά σημαντική παράλειψη. Αποφαίνομαι ότι η Κατηγορούσα Αρχή απέτυχε να αποδείξει εκ πρώτης όψεως υπόθεση. Η κατηγορούμενη εταιρεία αθωνώνεται και απαλλάσσεται."
- 10

- Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, με την παρούσα έφεση, ζητά την ανατροπή της αθωωτικής πρωτόδικης απόφασης, για το λόγο ότι: "Το Δικαστήριο απάλλαξε τον κατηγορούμενο με την εσφαλμένη αιτιολογία ότι δεν υπήρξε απόδειξη βάση της οποίας να μπορούσε εύλογα να διαπιστώσει πραγματικό γεγονός αναγκαίο για τη θεμελίωση της καταδίκης και ένεκα πλημμελούς εφαρμογής του νόμου στα πραγματικά γεγονότα".
- 15

- 20 Το θέμα διέπεται από τους περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας Νόμους του 1975 έως 1983, (Αρ. 68/75, 6/77 και 16/83), (ο "Νόμος"), και τον περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Επανέκδοση Πέμπτης Σειράς) Κανονισμό του 1986, ο οποίος εκδόθηκε από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας με βάση τα Άρθρα 9 και 23(3) του Νόμου και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 2194, ημερομηνίας 27 Δεκεμβρίου, 1986, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι, Κ.Δ.Π. 284/86, σελ. 803, (ο "Κανονισμός"), και το περί Προμηθειών και Υπηρεσιών (Τιμαί, Έλεγχος και Ρύθμιση Πωλήσεως Εμπορευμάτων) (Τροποποιητικών) (Αρ. 14) Διάταγμα του 1990, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 2490, ημερομηνίας 16 Μαρτίου, 1990, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος
- 25
- 30
- 35
- I, Κ.Δ.Π. 52/90, σελ. 151. Στο Διάταγμα αυτό καθορίζεται, μεταξύ άλλων, ανώτατη τιμή λιανικής πωλήσεως για άμμο για σκυρόδεμα σύμφωνα με το Κυπριακό Πρότυπο CYS

64:1986.

Το Άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ότι "πρότυπον" σημαίνει:-

"(α) την προδιαγραφήν ή περιγραφήν εμπορεύματος καλύπτουσας εν ή πλείονα των ακολούθων θεμάτων 5 ήτοι, την ονομασίαν του εμπορεύματος, την ταξινόμησιν, διαβάθμισιν, σύνθεσιν, βάρος, ποσότητα, διαστάσεις, ιδιότητας, χρήσιν ή τα χαρακτηριστικά του εμπορεύματος ή των μερών τούτου·

(β) την προδιαγραφήν μεθόδων δοκιμής ή μετρήσεως 10 εμπορεύματος ή των μερών τούτου, ως και τρόπων δειγματοληψίας και επιθεωρήσεως εν σχέσει προς τα εν παραγράφω (α) του παρόντος ορισμού θέματα·

(γ) την προδιαγραφήν της συσκευασίας εμπορεύματος 15 τινος ή της επισημάνσεως αυτού·

(δ) την προδιαγραφήν (καλουμένην 'κώδιξ πρακτικής') ενδεδειγμένων μεθόδων διά την παραγωγήν, χρήσιν, διατήρησιν, εγκατάστασιν ή συναρμολόγησιν εμπορεύματος ή ομάδος εμπορευμάτων·

(ε) την προδιαγραφήν της φύσεως και μεθόδου σημάνσεως 20 του εμπορεύματος·

(στ) την προδιαγραφήν ενοποιημένων συστημάτων ή μεθόδων προς επίτευξιν υψηλοτέρας αποδοτικότητας εις την βιομηχανίαν και το εμπόριον·"

Ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας εξουσιοδοτείται 25 με τα Άρθρα 9 και 23(3) του Νόμου να εκδίδει Κανονισμούς. Το Άρθρο 9 και το ουσιαστικό μέρος για την παρούσα υπόθεση του Άρθρου 23(3) έχουν:-

"9. Ο Υπουργός κέκτηται εξουσίαν, οσάκις παρίσταται 30 ανάγκη χάριν του δημοσίου συμφέροντος ή της αποτελεσματικωτέρας αναπτύξεως της οικονομίας ή

κατ' εφαρμογήν διεθνούς τινος συμφωνίας ή δι' οιονδή-
 ποτε έτερον κρινόμενον ως επαρκή λόγον, διά Κανονι-
 σμού δημοσιευομένου εν τη επισήμω εφημερίδι της Δη-
 μοκρατίας, να καθορίση συγκεκριμένον τι Κυπριακόν
 5 Πρότυπον ως Πρότυπον όπερ θα εφαρμόζεται άνευ
 εξαιρέσεως καθ' άπασαν την Δημοκρατίαν και ουδείς
 θα δύναται, εκτός εάν το εμπόρευμα ή το υλικόν συμ-
 μορφούται προς τους όρους του Προτύπου, να κατα-
 σκευάζη, εισάγη, πωλή ή άλλως πως εμπορευήται εμπό-
 10 ρευμα ή υλικόν καλυπτόμενον υπό του τοιούτου
 καθωρισμένου Κυπριακού Προτύπου, εκτός καθ' ην
 έκτασιν ο Υπουργός δύναται να διακηρύξη εν τω Κα-
 νονισμώ."

"23. - (3) Ο Υπουργός κέκτηται εξουσίαν να εκδίδη
 15 Κανονισμούς, δημοσιευομένους εν τη επισήμω εφημερί-
 δι της Δημοκρατίας, οίτινες δύναται να προνοούν
 περί πάντων ή τινων των ακολούθων θεμάτων, ήτοι
 περί -

(α) της καταρτίσεως και αναθεωρήσεως Προτύ-
 20 πων·

(β) της επεξεργασίας προγραμμάτων τυποποιήσε-
 ως·

(γ) της συνθέσεως και του πεδίου ενεργείας των
 25 Επιτροπών των καθιδρυθησομένων διά την επεξερ-
 γασίαν Κυπριακών Προτύπων και την λειτουργίαν
 των σχεδίων περί Προτύπων Σημάτων·

(δ) της λειτουργίας σχεδίων περί Προτύπων Ση-
 μάτων, περιλαμβανομένων των διευθετήσεων περί
 του ελέγχου ποιότητας·

(ε) του καθορισμού συγκεκριμένων Κυπριακών
 30 Προτύπων ως Κυπριακών Προτύπων εφαρμοζο-
 μένων ανεξαιρέτως καθ' άπασαν την Δημοκρατίαν.

(στ) των δυνάμει του παρόντος Νόμου εξουσιών

και καθηκόντων εν γένει των Λειτουργών, Επιθεωρητών και παντός ετέρου υπαλλήλου, πλην του Διευθυντού."

Ο Νόμος προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας 5 και άλλων Επιτροπών.

Με βάση τα Άρθρα 9 και 23(3)(ε) εκδόθηκε ο Κανονισμός, Κ.Δ.Π. 284/86, που, μεταξύ άλλων, καθόρισε το CYS 64:1986 ως Κυπριακό Πρότυπο - Προδιαγραφή για αδρανή για σκυροδέματα - το οποίο αποτελεί αναθεώρηση 10 και βελτίωση της πρώτης έκδοσης που έγινε το 1978. Η πρώτη παράγραφος αναφέρεται στο "Αντικείμενο". Η δεύτερη στους ορισμούς: "Χονδρά αδρανή υλικά" και "λεπτά αδρανή υλικά", στα οποία περιλαμβάνονται "η φυσική άμμος, η θραυστή άμμος από βράχο ή/και χαλίκια και το 15 μείγμα από φυσική άμμο με θραυστή άμμο από βράχο ή/και χαλίκια".

Η τρίτη παράγραφος έχει:-

"3. ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Η δειγματοληψία και ο έλεγχος των αδρανών πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των σχετικών προτύπων(1). Για τα χονδρά αδρανή υλικά η κοκκομετρική ανάλυση θα γίνεται με τα κόσκινα τετραγωνικής οπής ανοίγματος 75.0, 63.0, 37.5, 20.0, 14.0, 10.0, 5.0mm(2) και για τα λεπτά αδρανή υλικά με 25 κόσκινα από πλέγμα με βρόγχο 5.0, 2.36, 1.18mm, 600, 300, 150μm(2)."

Και υπάρχει η σημείωση (1):-

"(1) Μέχρι να εκδοθεί σχετικό Κυπριακό πρότυπο, δύναται να εφαρμόζεται το Βρετανικό Πρότυπο 30 BS812."

Στην παρούσα υπόθεση, η δειγματοληψία και ο έλεγχος

έγιναν με βάση το Αγγλικό Πρότυπο BS812. Το Πρότυπο αυτό δεν είναι δημοσιευμένο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Είναι τεχνικής φύσεως και εκδίδεται στην Αγγλική γλώσσα από το British Standards Institute. Περιέ-

5 χεται σε πολυσέλιδο βιβλίο, αντίγραφο του οποίου υπάρχει διαθέσιμο και στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αναφέρθηκε στις πρόνοιες του Άρθρου 82 του Συντάγματος, του Άρθρου 7 του περί

10 Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, και στην υπόθεση *Ploussiou v. Central Bank* (1983) 3 C.L.R. 398. Έκρινε ότι η δημοσίευση των νόμων και των κανονισμών είναι επιβεβλημένη από τις πιο πάνω συνταγματικές και νομοθετικές πρό-

15 νοιες και αποφάσισε ότι η αναφορά στο Βρετανικό Πρότυπο BS812, η οποία γίνεται από το Κυπριακό Πρότυπο CYS 64:1986 υπό μορφή σημείωσης, δεν υποκαθιστά την υποχρέωση να δημοσιεύονται τα πρότυπα, ως προς τη

20 δειγματοληψία και εξέταση, που η αρμόδια αρχή θέλει να εφαρμόζονται. Συνέχισε ότι η δειγματοληψία και ο έλεγχος είναι θέματα σημαντικά για τους σκοπούς της παρούσας ποινικής διαδικασίας, εφόσον άπτονται του θέματος της ποινικής ευθύνης των κατηγορουμένων, και αποφάσισε ότι, εφόσον το Βρετανικό Πρότυπο BS812 δεν έχει δημοσιευτεί, είναι ως να μην υπάρχει.

25 Ο κ. Κληρίδης, για τον εφεσεύοντα, πρόβαλε ότι η νομοθεσία με αναφορά είναι γνωστή στην Κύπρο και εφαρμόζεται τόσο στην πρωτογενή νομοθεσία - νόμους, όσο και στη δευτερογενή νομοθεσία - κανονισμούς. Παρέθεσε

30 σειρά νόμων και κανονισμών και την υπόθεση *Nicosia Techalemit Co. and Another v. Municipality of Nicosia and/or The Municipal Commission of Nicosia* (1971) 3 C.L.R. 357. Εισηγήθηκε ότι η μη δημοσίευση του αναφερόμενου Αγγλικού Προτύπου στον Κανονισμό δεν είναι αντίθετη με την πρόβλεψη για αναγκαιότητα δημοσίευσης των

35 νόμων και των κανονισμών.

Ο κ. Ανδρέου, για την εφεσίβλητη εταιρεία, αναφέρθηκε στο Άρθρο 7 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, και

στη συνταγματική διάταξη που απαιτεί την έκδοση των νόμων. Εισηγήθηκε ότι νόμος ή κανονισμός, που δεν είναι δημοσιευμένος στην Επίσημη Εφημερίδα, δεν είναι έγκυρος. Δεν μπορεί η Πολιτεία να επιβάλλει καθήκον και υποχρέωση χωρίς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα. 5
Εφόσον δεν υπάρχει έγκυρα νομοθετημένη δειγματοληψία, στα αποτελέσματα της οποίας να στηρίζεται η Κατηγορούσα Αρχή, τότε δεν μπορεί να ευσταθήσει η κατηγορία.

Η "νομοθεσία με αναφορά" είναι γνωστή στην Κύπρο, 10 τόσο στα χρόνια της αποικιακής διακυβέρνησης, όσο και μετά την ανακήρυξη της Δημοκρατίας. Είναι τρόπος με τον οποίο εκφράζεται η βούληση του νομοθέτη ή οργάνου που έχει νομοθετική εξουσιοδότηση.

Το Άρθρο 52 του Συντάγματος προβλέπει για την έκ- 15δοση με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των νόμων ή αποφάσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Στην υπόθεση Ανδρέας Νικολάου και Άλλη, Νομικό Ερώτημα Αρ. 282, (1992) 1 Α.Α.Δ. 1338, αναφέρεται ότι η 20 έκδοση περιλαμβάνει την έγκριση και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα.

Το Άρθρο 82 του Συντάγματος προβλέπει ότι οι νόμοι τίθενται σε ισχύ από τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, εκτός εάν ορίζεται διαφορε- 25τική ημερομηνία στο νόμο που δημοσιεύεται.

Το Άρθρο 7 του περί Ερμηνείας Νόμου, Κεφ. 1, που προϋπήρχε του Συντάγματος και διασώθηκε με το Άρθρο 188, γιατί δεν είναι αντίθετο ή ασύμφωνο με το Σύνταγμα, προβλέπει ότι κάθε νόμος και public instrument, που περι- 30λαμβάνει και κανονισμούς, για να έχει ισχύ πρέπει να δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα.

Η πρόνοια του Άρθρου αυτού είναι σύμφωνη με τις πρόνοιες των Άρθρων 52 και 82 του Συντάγματος, τα

οποία έχουν υπέρτερη ισχύ.

Στην υπόθεση *The Mayor etc., Famagusta and Nearchos Petrides & 2 Others* 4 R.S.C.C. 71, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο είπε στη σελ. 76:-

- 5 "It is correct that Article 52 requires the promulgation of laws of the House of Representatives by publication in the official Gazette of the Republic. In a case, however, where a law reenacts provisions of another law by referring to such provisions and without repeating them
10 word by word in its own text, the said Article does not require the promulgation of the provisions referred to together with the text of the new law. Such promulgation would not even be proper, because unless expressly otherwise provided, the subject of promulgation cannot
15 be anything other than or beyond the actual text of a legislative act itself as voted by the House of Representatives."

- Στην υπόθεση *Andreas Koullapides Ltd. and Others v. Municipality of Nicosia* (1970) 2 C.L.R. 22, οι εφεσείοντες
20 είχαν καταδικαστεί ότι, σε διάφορες ημερομηνίες τον Ιανουάριο του 1966, μέσα στα δημοτικά όρια Λευκωσίας, πώλησαν αλεύρι χωρίς να πληροφορήσουν το Δημοτικό Ζυγιστή ότι το αλεύρι αυτό ήταν έτοιμο και εχρειάζετο να ζυγιστεί και χωρίς το αλεύρι αυτό να ζυγιστεί από δημοτικό ζυγιστή, κατά παράβαση του Άρθρου 172 του περί Δήμων Νόμου, Κεφ. 240, ο οποίος επαναθεσπίστηκε με αναφορά με το Άρθρο 8(2) του περί Δήμων Νόμου του 1964, (Αρ. 64/64). Το Κεφ. 240 ήταν και συνεχίζει να είναι γραμμένο στα Αγγλικά και δε δημοσιεύεται στο Νόμο 64/
30 64. Η πλήρης Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου ακολούθησε το προηγούμενο της υπόθεσης *The Mayor etc., Famagusta and Nearchos Petrides & 2 Others*, (ανωτέρω), και είπε ότι η έκδοση και δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα, σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις, περιορίζεται μόνο στο: "the actual text of a legislative act itself as voted by the House of Representatives and not also any provisions of another Law re-enacted by means of reference
35

to them in a new Law".

Στην υπόθεση *Nicosia Techalemit Co. and Another*, (ανωτέρω), οι Κανονισμοί του Δήμου Λευκωσίας του 1965 επανεξέδωσαν, με βάση το Νόμο 64/64, με αναφορά, χωρίς επαναδημοσίευση, τους Δημοτικούς Κανονισμούς του 1952, οι οποίοι ήταν διατυπωμένοι στα Αγγλικά. Ο τότε Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφού αναφέρθηκε στο Σύγγραμμα "Craies on Statute Law", 6η Έκδοση, σελ. 29-32, στο οποίο ο συγγραφέας δε θεωρεί επιθυμητή τη νομοθεσία με αναφορά, κατέληξε, με έρεισμα την υπόθεση *Andreas Koullapides Ltd. and Others*, (ανωτέρω), ότι δεν είχε δυσκολία να αποφασίσει ότι οι Κανονισμοί του 1965 ήταν έγκυροι, χωρίς τη δημοσίευση των Κανονισμών του 1952, οι οποίοι εκδόθηκαν με αναφορά.

Είναι γεγονός ότι η νομοθεσία με αναφορά παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Είναι χρήσιμη και αναγκαία σε πολλές περιπτώσεις. Γίνεται με ενσωμάτωση, χωρίς δημοσίευση, σε νεώτερο νομοθέτημα:-

(α) άλλου νομοθετήματος, εσωτερικού ή αλλοδαπού δικαίου·

(β) μερικών προνοιών από άλλους νόμους· και

(γ) ρυθμίσεων, ακόμα και εξωγενούς υλικού. (Βλ. G.C. Thornton "Legislative Drafting", Second Edition, σελ. 120-124.)

Στο Σύγγραμμα του Elmer A. Driedger "The Composition of Legislation Legislative Forms and Precedents", 2η Έκδοση, αναφέρεται ότι, κατά πόσο η νομοθεσία με αναφορά είναι η πρόποια ή όχι, εξαρτάται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται η νομοθεσία με αναφορά χωρίς προσοχή και φροντίδα και πρέπει να γίνεται κάθε προσπάθεια ώστε ο νόμος να είναι ακριβής και καταληπτός. Στη σελ. 125, κάτω από τον τίτλο "Other Material", διαβάζουμε:-

5 "Material other than statutes may be incorporated by reference. Thus, insurance Acts may incorporate commercial life tables; shipping and other Acts may incorporate international conventions or rules; industrial Acts may incorporate accepted industrial standards of construction or safety; food and drug Acts may incorporate standards for pharmaceutical preparations.

10 Referential legislation of this character presents problems. The incorporation of the text of the British Pharmacopeia, for example, in a statute is simply not feasible, and the necessity of having to incorporate extraneous material must be acknowledged."

15 Περαιτέρω αναφέρει τις δυσκολίες που δημιουργεί η ενσωμάτωση του εξωγενούς υλικού με αναφορά. Η πρώτη δυσκολία είναι ότι το δίκαιο δεν περιέχεται στο νομοθέτημα. Ο αναγνώστης - (ο κοινός πολίτης, ο Δικαστής ή ο δικηγόρος) - πρέπει να αναζητήσει αλλού για να ανεύρει το νόμο. Δεύτερη δυσκολία είναι αν ο νόμος ενσωματώνει με αναφορά το υλικό αυτό όπως υφίσταται κατά το χρόνο 20 της θέσπισης του νόμου ή όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρό.

25 Στον περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμο, (Κεφ. 254, και Νόμοι Αρ. 59/62, 37/67, 16/79 και 28/89), το Άρθρο 32 προνοεί ότι, εκτός εάν άλλωσπως ρητά συμφωνηθεί κατά το χρόνο της ζήτησης, κανένα πρόσωπο δεν πωλεί οποιοδήποτε φάρμακο το οποίο δε συμμορφώνεται με τα επίπεδα (standards) που εκτίθενται στη Βρετανική Φαρμακοποιία ή το Βρετανικό Φαρμακευτικό Κώδικα. "Βρετανική Φαρμακοποιία" και "Βρετανικός Φαρμακευτικός Κώδικας" σημαίνει την τρέχουσα έκδοση των βιβλίων αυτών που εκδίδονται από το Γενικό Ιατρικό Συμβούλιο και το Συμβούλιο της Φαρμακευτικής Εταιρείας του Ηνωμένου Βασιλείου, αντίστοιχα.

35 Σε σειρά προσφυγών και αναθεωρητικών εφέσεων, το Ανώτατο Δικαστήριο κήρυξε ως άκυρους Κανονισμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού, της Αρχής Τηλεπικοινωνιών, της

Κεντρικής Τράπεζας, που δεν είχαν καθόλου δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα. Μια από τις Αποφάσεις αυτές είναι η *Pioussiou v. Central Bank*, (ανωτέρω), στην οποία στηρίχτηκε ο πρωτόδικος Δικαστής. Οι Κανονισμοί εκείνοι δεν ήταν Κανονισμοί με αναφορά στους οποίους δε δημοσιεύτηκε το μέρος το οποίο εκδόθηκε με αναφορά. 5

Στην παρούσα υπόθεση, ο Κανονισμός δημοσιεύτηκε, το Κυπριακό Πρότυπο, στο οποίο περιέχεται η αναφορά, δημοσιεύτηκε, αλλά δε δημοσιεύτηκε το κείμενο του αναφερόμενου Αγγλικού Προτύπου. Η δημοσίευση, όπως έχει, είναι σύμφωνη με την Απόφαση του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου στην υπόθεση *The Mayor etc., Famagusta and Nearchos Petrides & 2 Others*, (ανωτέρω). Η συνταγματική και νομοθετική πρόνοια για δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ικανοποιούνται. 10 15

Δεν προβλήθηκε ισχυρισμός ότι ο Κανονισμός αυτός εκδόθηκε με υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης - *ultra vires* - ούτε ότι είναι αντίθετος με το Νόμο ή το Σύνταγμα. Η μόνη ένσταση που ηγέρθηκε και το μόνο θέμα που απασχόλησε το πρωτόδικο Δικαστήριο είναι η ακυρότητά του, λόγω της μη δημοσίευσης του αναφερόμενου Αγγλικού Προτύπου. 20

Επειδή το θέμα της γλώσσας δεν έχει εγερθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ούτε συζητήθηκε ενώπιόν μας, δεν θα ασχοληθούμε μ' αυτό. Είναι ευρύτατο θέμα. Περιοριζόμαστε να πούμε ότι ο Κανονισμός εκδόθηκε το 1986. Πολλοί νόμοι και κανονισμοί που εκδόθηκαν μετά την Ανεξαρτησία νομοθετούν με αναφορά νόμους και κανονισμούς εσωτερικού και αλλοδαπού δικαίου, που είναι γραμμένοι στα Αγγλικά, χωρίς καμιά μετάφραση. Παραθέτουμε μερικά παραδείγματα:- 25 30

1. Οι περί Χωρίων (Διοικήσεις και Βελτίωσης) Κανονισμοί Πεδουλά του 1951, οι οποίοι αποτελούν το Πρότυπο Κανονισμών και εκδόθηκαν με αναφορά από όλα τα Συμβούλια Αναπτύξεως που καθιδρύ- 35

θθηκαν από την ανακήρυξη της Δημοκρατίας, χωρίς να περιληφθούν στο κείμενο των νέων Κανονισμών.

- 5 2. The Civil Procedure Rules, που εκδόθηκαν με αναφορά από το Διαδικαστικό Κανονισμό (Μεταβατικά Διατάξεις) του 1960.
- 10 3. Το δίκαιο που εφαρμοζόταν από το Ανώτατο Δικαστήριο της Δικαιοσύνης στην Αγγλία κατά την παραμονή της ανακήρυξης της Ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, που θεσπίστηκε με αναφορά από το Άρθρο 29(2) των περί Δικαστηρίων Νόμων. Αυτό είναι το δίκαιο που εφαρμόζεται στην Κύπρο τα τελευταία 34 χρόνια.

15 Η παρούσα έφεση είναι ποινική υπόθεση. Το Άρθρο 12 του Συντάγματος και το Άρθρο 7 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως διά την προστασίαν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών προβλέπουν ότι: "Ουδείς κηρύσσεται ένοχος οιοδήποτε αδικήματος λόγω πράξεως ή παραλείψεως μη συνιστώσης αδίκημα συμφώνως τω νόμω τω ισχύοντι κατά τον χρόνον της τελέσεως αυτής ..."

20

25 Η παράγραφος αυτή επαναβεβαιώνει την αρχή του νομοθετημένου αδικήματος και της ποινής (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) και απαγορεύει την επέκταση της εφαρμογής του Ποινικού Δικαίου *in malam partem*, κατ' αναλογία. Βλ., μεταξύ άλλων, *Digest of Strasbourg Case-Law relating to the European Convention on Human Rights, Volume 3*, σελ. 6 και 7.

30 Ο καθένας θεωρείται ότι έχει γνώση του νόμου. Πρέπει ο πολίτης να μπορεί, όταν θέλει, να βρῖσκει το κείμενο του νόμου. Αυτό ισχύει με μεγαλύτερη αυστηρότητα στη νομοθεσία η οποία επιβάλλει κυρώσεις, ειδικά ποινικές κυρώσεις.

Ο Κανονισμός είναι καθαρός. Δημοσιεύτηκε στην Επί-

σημη Εφημερίδα. Το Αγγλικό Πρότυπο για τη δειγματοληψία και έλεγχο εκδόθηκε με αναφορά και είναι μέρος του Κανονισμού. Είναι διαθέσιμο το σχετικό βιβλίο, όπως έχει αναφερθεί, στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας. Είναι μέρος κειμένου στο οποίο περιέχονται τα Αγγλικά Πρότυπα. Δεν είναι δυνατό να περιληφθεί στο κείμενο του Κανονισμού, όπως δεν είναι δυνατό να περιληφθεί στο κείμενο του σχετικού νόμου η Βρετανική Φαρμακοποιία. 5

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, κρίνουμε ότι ο Κανονισμός, περιλαμβανομένου και του επίμαχου μέρους, είναι έγκυρος και δεν αντιβαίνει καμιά συνταγματική ή νομοθετική διάταξη. 10

Η έφεση επιτρέπεται.

Η εκκαλούμενη αθωωτική απόφαση ακυρώνεται. 15

Η υπόθεση παραπέμπεται στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρινας για επανεκδίκαση από άλλο Δικαστή.

Η έφεση επιτρέπεται. Διαταγή για επανεκδίκαση.